ภาพรวมผลิตภัณฑ์และการผลิต

➢ *ภาพรวมผลิตภัณฑ์*

ยางแท่ง (block rubber) เป็นยางแปรรูปขั้นต้นที่ผลิตจากน้ำยางสดและและยางแห้ง โดยมีหลักการคร่าวๆ คือ เริ่มจากการนำยางแผ่นหรือเศษยางมาตัดเป็นชิ้นเล็กๆ เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 2-3 มม. (ถ้าใช้น้ำยางสดต้องผ่านการจับตัวน้ำยางให้เป็นก้อนก่อน) เพื่อให้ง่ายต่อการชะล้างสิ่งสกปรก และง่ายต่อการทำให้แห้ง จากนั้นนำยางก้อนเล็กๆ มาล้างให้สะอาดด้วยน้ำ แล้วทำให้แห้งด้วยความร้อน หลังจากที่ยางแห้งแล้วนำมาอัดให้เป็นแท่งขนาดมาตรฐาน 330x670x150/170 มม. น้ำหนัก 33.33 กิโลกรัม โดยที่ยางแท่ง 30 แท่ง มีน้ำหนักเท่ากับ 1 ตัน พอดี

ยางแท่งที่ผลิตได้ส่วนใหญ่นำไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตยางล้อรถยนต์ สำหรับผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ เช่น สายพานต่างๆ ยางรองพื้น ยางรองคอสะพาน ยางกันกระแทก ยางรัดของ

ประเทศไทยโดยสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดชั้นยางแท่งตามมาตรฐานยางแท่งที่เรียกว่า Standard Thai Rubber (STR) (เดิมเรียกว่า Technically Specified Rubber (TSR) เป็น 8 ชั้น คือ

1. Standard Thai Rubber XL (STR XL)
2. Standard Thai Rubber 5L (STR 5L)
3. Standard Thai Rubber 5 (STR 5)
4. Standard Thai Rubber 10 (STR 10)
5. Standard Thai Rubber 20 (STR 20)
6. Standard Thai Rubber 5 CV (STR 5 CV)
7. Standard Thai Rubber 10 CV (STR 10 CV)
8. Standard Thai Rubber 20 CV (STR 20 CV)

โดยพิจารณาแบ่งเกรดยางแท่งแต่ละชั้นจากปริมาณของสิ่งสกปรกที่มีอยู่ในยางเป็นสำคัญ และอาจพิจารณาตัวแปรอื่นร่วมด้วย เช่น ปริมาณเถ้า (ash content) ปริมาณสิ่งระเหย สี ความหนืด เป็นต้น (ดูรายละเอียดข้อกำหนดมาตรฐานน้ำยางข้นในหัวข้อกฎระเบียบและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง) ปัจจุบันประเทศผู้ซื้อเปลี่ยนมาใช้ยางแท่งทดแทนยางแผ่นรมควันมากขึ้น เนื่องจากยางแท่งมีการกำหนดคุณภาพเป็นมาตรฐานชัดเจนกว่ายางแผ่นรมควัน ทำให้ได้ผลผลิตที่ดีขึ้น นำไปแปรรูปได้ง่ายกว่าและขนส่งเคลื่อนย้ายโดยเครื่องจักรได้สะดวกกว่ายางแผ่นเนื่องจากมีขนาดมาตรฐาน อีกทั้งราคาโดยเฉลี่ยยังถูกกว่ายางแผ่นรมควัน[1]

สัดส่วนการผลิตยางแท่งแต่ละประเภทคือ ยางแท่ง STR XL ร้อยละ 0.01, ยางแท่ง STR 5L ร้อยละ 0.43, ยางแท่ง STR 5 ร้อยละ 0.01, ยางแท่ง STR 10 ร้อยละ 6.04, ยางแท่ง STR 20 ร้อยละ 87.98, ยางแท่ง STR CV ร้อยละ 0.97 และยางแท่งอื่นๆ ร้อยละ 4.56[2]

---

[1] ที่มา: ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET)

[2] ที่มา: รายงานฉบับสมบูรณ์ “โครงการพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน (ยุทธศาสตร์การพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมภายใต้กรอบโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย: IMT-GT), สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

➢ *สถานการณ์การผลิต*

ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยางแท่ง

ประเทศไทยมีโรงงานผลิตยางแท่งเป็นจำนวนมากมีทั้งโรงงานขนาดเล็กและขนาดใหญ่ จากข้อมูลของกรมโรงงานอุตสาหกรรมในปี 2558 มีจำนวนผู้ผลิตยางแท่ง 69 ราย มีโรงงานผลิตถึง 109 โรง ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตภาคใต้ มีจำนวน 53 โรง (ร้อยละ 48.62) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 31 โรง (ร้อยละ 28.44) ภาคตะวันออก 19 โรง (ร้อยละ 17.43) และภาคอื่นๆ 6 โรง (ร้อยละ 5.51) นอกจากนี้ยังมีกลุ่มสหกรณ์ต่างๆ หลายแห่งในหลายจังหวัดที่ทำการผลิตยางแท่งด้วย (รายชื่อผู้ผลิตรายสำคัญแสดงในตารางที่ 1)

สาเหตุที่มีผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยางแท่งเป็นจำนวนมากเนื่องจากสามารถเข้าสู่ธุรกิจได้ง่าย มีแหล่งวัตถุดิบในประเทศที่หาได้ง่ายและราคาไม่แพง ประกอบกับราคายางในตลาดบางช่วงมีราคาสูง ซึ่งเป็นปัจจัยดึงดูดที่สำคัญให้มีจำนวนผู้ผลิตเพิ่มขึ้น แต่ก็ทำให้มีการแข่งขันสูงเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการรายใหญ่จะมีความได้เปรียบในด้านกำลังการผลิต ชื่อเสียง และความเชื่อถือด้านคุณภาพและการกำหนดเวลาในการส่งมอบ (quality and reliability) รวมถึงมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจมาเป็นระยะเวลายาวนาน ทำให้ถือครองตลาดในประเทศในสัดส่วนที่สูง

ตารางที่ 1 ผู้ผลิตยางแท่งรายสำคัญในประเทศไทย

ชื่อบริษัท	ที่ตั้งโรงงาน	เครื่องจักร (แรงม้า)	เงินทุน (ล้านบาท)
1. บริษัท กว่างเขิ่น รับเบอร์ (ไทย อีสเทิร์น) จำกัด	ชุมพร	5,133.25 HP	1,265.11
2. บริษัท เซาท์แลนด์ รีซอร์ซ จำกัด	ระยอง, นครศรีธรรมราช	17,050.75 HP	765.00
3. บริษัท ทุ่งใหญ่การยาง จำกัด	นครศรีธรรมราช	6,960.80 HP	550.00
4. บริษัท ไทยเทค รับเบอร์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด	สงขลา, ตรัง, ปัตตานี	24,551.90 HP	751.89
5. บริษัท ไทยฮั้วยางพารา จำกัด (มหาชน)	ระยอง, สงขลา, พิษณุโลก, ยโสธร, บึงกาฬ	23,262.90 HP	1,583.27
6. บริษัท บริดจสโตน เนเชอรัล รับเบอร์ (ประเทศไทย) จำกัด	สงขลา	8,892.12 HP	530.18
7. บริษัท มาล์เทครับเบอร์ จำกัด	สงขลา	3,125.25 HP	374.08
8. บริษัท ยางไทยปักษ์ใต้ จำกัด	นราธิวาส, สุราษฎร์ธานี	6,578.89 HP	141.00
9. บริษัท วงศ์บัณฑิต จำกัด	อุดรธานี, สุราษฎร์ธานี, ชุมพร	77,364.21HP	1568.20
10. บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	พิษณุโลก, สระแก้ว, อุดรธานี, เลย, กาฬสินธุ์, สกลนคร, ชัยภูมิ, เชียงราย, นครศรีธรรมราช,	230,190.77 HP	3,998.37

ชื่อบริษัท	ที่ตั้งโรงงาน	เครื่องจักร (แรงม้า)	เงินทุน (ล้านบาท)
	ชุมพร, อุบลราชธานี, ตรัง, ปัตตานี, นราธิวาส		

ที่มา: กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, ปรับปรุง พ.ศ. 2559

ภาพรวมปริมาณการผลิตยางแท่งในประเทศ

ในอดีตประเทศไทยมีการผลิตยางแท่งไม่สูงนัก เนื่องจากอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางนิยมใช้ยางแผ่นรมควันเป็นวัตถุดิบ จึงมีการผลิตยางแผ่นรมควันเป็นจำนวนมาก สะท้อนจากตัวเลขการผลิตยางแผ่นรมควันของสถาบันวิจัยยางในปี 2543 มีปริมาณ 1,055,900 ตัน คิดเป็นร้อยละ 45 ในขณะที่ยางแท่งมีปริมาณ 868,200 ตัน คิดเป็นร้อยละ 37 แต่ในปี 2558 ปริมาณการผลิตยางแผ่นรมควันลดลงเหลือ 884,081 ตัน คิดเป็นร้อยละ 19.76 ในขณะที่มีการผลิตยางแท่งมากถึง 1,887,984 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 42.20 ซึ่งการผลิตที่ขยายตัวดังกล่าวเนื่องจากยางแท่งมีมาตรฐานคุณภาพแน่นอนกว่ายางแผ่นรมควันและมีหลายเกรด นอกจากนี้ ในแง่ของตลาดก็มีการขยายตัวอย่างมาก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยางล้อทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เติบโตตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมรถยนต์ อีกทั้งในระยะหลังบริษัทผลิตยางล้อรายใหญ่ต่างขยายฐานการผลิตมายังประเทศไทยมากขึ้น นอกจากนี้ อุปสงค์ยางแท่งในจีนเติบโตขึ้นมากหลังจากรัฐบาลจีนมีนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 11 (ปี 2549-2553) และมีนโยบายสนับสนุนการใช้จ่ายภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง ผลักดันให้อุตสาหกรรมยางล้อในจีนขยายตัวอย่างมาก จึงหนุนให้การผลิตยางแท่งขยายตัวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ตารางที่ 2 ปริมาณการผลิตและปริมาณการใช้ยางแท่งในช่วงระหว่างปี 2554-2558

การผลิตและการจำหน่าย	2554	2555	2556	2557	2558*
ปริมาณการผลิต (ตัน)	1,455,094	1,505,651	1,579,788	1,793,945	1,887,984
% Δ	**17.74**	**3.47**	**4.92**	**13.56**	**5.24**
ปริมาณการใช้ (ตัน)	147,683	164,774	169,184	189,232	223,924
% Δ	**4.92**	**11.57**	**2.68**	**11.85**	**18.33**

ที่มา: สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

* ตัวเลขเบื้องต้น

* รวมยางแท่ง STR และยางแท่งไม่ระบุชั้น

สำหรับปริมาณการผลิตยางแท่งในช่วงระหว่างปี 2554-2558 ซึ่งประมวลจากข้อมูลของสถาบันวิจัยยาง (ดังตารางที่ 2) พบว่า ภาพรวมการผลิตในระยะ 5 ปีขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยในปี 2554 และปี 2557 ขยายตัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 17.74 และร้อยละ 13.56 มีปริมาณ 1,455,094 ตัน และ 1,793,945 ตัน ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลมาจากอุตสาหกรรมยางล้อเติบโตขึ้นตามการขยายตัวของตลาดรถยนต์ทั้งในและต่างประเทศ ประกอบกับการขยายพื้นที่ปลูกยาง รวมถึงราคายางที่พุ่งสูงในปี 2554 หนุนให้มีการผลิตยางแท่งเพิ่มขึ้นอย่างมาก